

O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI

VOL. 1 ISS: 12 (2024)

INSURANCE MARKET OF UZBEKISTAN СТРАХОВОЙ РЫНОК УЗБЕКИСТАНА

INSURANCE

№	MUNDARIJA	
1.	ЎЗБЕКИСТОН СУҒУРТА БОЗОРИДА ВОСИТАЧИЛИК ФАОЛИЯТИНИ ЭКОНОМЕТРИК ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ ВА ПРОГНОЗЛАШ Матиязова Санобар Ражаббайовна	1
2.	СУҒУРТА БОЗОРИДА ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ҲУҚУҚЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ Жакбаров Сардор	4
3.	ТАКОФУЛ РИВОЖИНИНГ ТАРИХИЙ ЖИҲАТЛАРИ ВА ТАРҚАЛИШ ГЕОГРАФИЯСИ Абдуллаев Равшан Вахидович, Дадабаев Умиджон Абдусамат ўғли	7
4.	ЎЗБЕКИСТОНДА СУҒУРТА МАҲСУЛУТИНИ СОТИШ КАНАЛЛАРИНИНГ БУГУНГИ ХОЛАТИ Абдимўминова Саодат Тахиржонова	10
5.	ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ СУҒУРТАЛАШДА КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ТАЛАБИ ВА УНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ Нуруллаев Абдулазиз Сирожиддинович	13
6.	O'ZBEKISTONDA SPORT SOHASINI MOLIYALASHTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI M.N.Mamatov	16
7.	SUVEREN KREDIT REYTINGNING MAMLUKAT MOLIYASIGA TA'SIRI Tog'ayniyazov Shohzodbek Ural o'g'li	19
8.	VENCHUR FONDLARINI TASHKIL ETISH: JARAYON VA STRATEGIYALAR Talapova Nargiza Baxriddinova	21
9.	ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БЮДЖЕТ СИЁСАТИНИНГ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ Имомов Хамдилла Хамдамович	24
10.	MILLIY IQTISODIYOTDA MAHALLIY BYUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANISHDA HUDUDLAR IQTISODIY VA INVESTITSION SALOHİYATINING NAZARIY ASOSLARI Yusupov Ruslan	27
11.	LOGISTIKA VA TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINI INTEGRATSIYALASH UCHUN MOLIYAVIY BOSHQARUV STRATEGIYALARI Maxmudov Samariddin Baxriddinovich	31
12.	MDH MINTAQASIDA TRANSPORT SOHASIDAGI HAMKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA EOII TRANSPORT INTEGRATSIYASINING TASHQI OMILLARI VA XAVFLARI Xo'jayev Fazliddin Elmurodovich	35
13.	COMBATTING THE SHADOW ECONOMY AS AN IMPORTANT DIRECTION OF ECONOMIC POLICY FOR AN INCLUSIVE DEMOCRATIC SOCIETY (EXPERIENCE OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES AS AN EXPAMPLE) Norbaev Tura, Abduraufov Jaloliddin	37
14.	EVROOSIYO IQTISODIY HAMJAMIYATI BILAN IQTISODIY HAMKORLIK MUNOSABATLARINI TASHKIL ETISH TAMOIYILLARI Hamdamova Nilufar Hamdullo qizi	42

LOGISTIKA VA TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINI INTEGRATSIYALASH UCHUN MOLIVAVIY BOSHQARUV STRATEGIYALARI

Maxmudov Samariddin Baxriddinovich

"Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti" mustaqil tadqiqotchisi

Mamun universiteti dotsenti, PhD

email: s.makhmudov@tsue.uz

ARTICLE INFORMATION

Volume: 1

Issue: 12

DOI: https://doi.org/10.55439/INS/vol1_iss12/230

ABSTRACT

Logistika korporativ tuzilmalarining moliyaviy boshqaruvi globallashtirishda operatsion samaradorlik, barqarorlik va raqobatbardoshlikni ta'minlashning muhim tarkibiy qismidir. Ushbu tadqiqot logistik tuzilmalar doirasida moliyaviy menejmentning ilmiy-nazariy va uslubiy jihatlarini o'rganilgan hamda logistika sektori taqdim etadigan noyob muammolar va imkoniyatlarni ifodalaydi. Xarajatlarni optimallashtirish, investitsiya qarorlarini qabul qilish, risklarni boshqarish va moliyaviy samaradorlikni baholash kabi tushunchalarni birlashtirgan holda logistik korporativ tuzilmalar moliyaviy menejmentni asoslovchi muhim ilmiy nazariy asoslar tahlil qilinadi. Metodologiya logistik infratuzilmalarni avtomatlashtirish va globallashtirishning korporatsiyalarida moliyaviy qarorlar qabul qilish jarayonlariga ta'sirini baholashning zamonaviy amaliyotlarni tahlil qilishni o'z ichiga oladi.

KEYWORDS

Moliyaviy menejment, logistika korporativ tuzilmalari, xarajatlarni optimallashtirish, risklarni boshqarish, investitsiya strategiyalari, raqamli ekotizimlar, operatsion samaradorlik, barqaror o'sish, moliyaviy tahlil, korporativ moliya, strategik rejalashtirish, innovatsiyalar, iqtisodiy noaniqlik, kapitalni taqsimlash.

Kirish (Введение/Introduction)

Logistika korporativ tuzilmalarini moliyaviy boshqarish ta'minot zanjiri samaradorligini optimallashtirish va uzluksiz operatsiyalarni ta'minlashda muhim bo'lib nazariy va uslubiy jihatlarining murakkab o'zaro bog'liqlik ta'siriga ega. Bu samaradorlik va raqobatbardoshlikni oshirish uchun moliyaviy strategiyalarni logistika jarayonlari bilan birlashtirishni o'z ichiga oladi.

Ta'minot zanjirini moliyalashtirish moliyaviy risklarni yumshatish va logistika korporativ tuzilmalarining uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun zarurdir. Bu logistika sohasida pul mablag'lari harakatini tashkil etish va tartibga solishda yordam beradigan oldindan to'lovlar, aktsiyalarga asoslangan moliyalashtirish va debitorlik qarzlarni moliyalashtirish kabi mexanizmlarni o'z ichiga oladi [1,2,3].

Rivojlangan mamlakatlar logistika operatsiyalarini optimallashtirish, xarajatlarni kamaytirish va mijozlarga xizmat ko'rsatishni yaxshilash uchun ta'minot zanjirini moliyalashtirishdan foydalandi va uning global logistika boshqaruvidagi ahamiyatini ta'kidlaydi [4,5,6]. Samarali logistika boshqaruvi integratsiyalashgan ta'minot zanjirlarida manfaatdor tomonlarning turli va qarama-qarshi manfaatlarini boshqarish uchun ikki bosqichli mexanizmlarni talab qiladi. Bu tizimli tashkil etish va dinamik tartibga solish uchun tabaqalashtirilgan talablarga rioya qiladigan logistika boshqaruv tizimini yaratishni o'z ichiga oladi [7,8,9].

Logistika boshqaruvining moliyaviy menejment bilan integratsiyalashuvi korporativ xoldinglar ichida logistika tizimlari samaradorligini oshirish uchun juda muhimdir. Bunga logistika xarajatlarni boshqarish va mahsulotlar uchun narxlash modellarini joriy etish kiradi [10,11,12]. Tashkilotda samarali logistika tuzilmasini yaratish ta'minot zanjiri harakatlarini optimallashtirish uchun logistika menejmerlari kabi rollarni yaratishni o'z ichiga oladi. Ushbu tuzilma material oqimini

tashkil qilish va logistika zanjiri aloqalarining to'g'ri fazoviy kombinatsiyasini ta'minlash uchun asos bo'lib xizmat qiladi [13,14,15].

Logistika xarajatlarni boshqarish doimiy jarayon bo'lib, logistika xarajatlarni optimal darajada ushlab turish uchun rejalashtirish, hisobga olish, nazorat qilish va tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Bu savdo korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish uchun juda muhimdir [16,17,18]. Moliyaviy rivojlanish va logistika ko'rsatkichlari o'rtasida ijobiy bog'liqlik mavjud, bu esa o'z navbatida global raqobatbardoshlikni oshiradi. Ushbu munosabatlar yuqori natijalarga erishish uchun moliyaviy murakkablikni logistika boshqaruvi bilan birlashtirish muhimligini ta'kidlaydi [19,20,21].

Moliyaviy menejmentning logistika jarayonlari bilan integratsiyasi ta'minot zanjiri samaradorligini optimallashtirish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lsa-da, globallashtirish va zamonaviy logistika tizimlarining murakkabligi bilan bog'liq muammolarni hisobga olish ham muhimdir. Ushbu muammolar o'zgaruvchan bozor sharoitlariga va manfaatdor tomonlarning ehtiyojlariga moslashish uchun innovatsion yondashuvlar va logistika moliyaviy boshqaruvinin doimiy ravishda takomillashtirishni talab qiladi [22,23,24].

Adabiyotlar tahlili (Обзор литературы/Literature review).

Logistika korporativ tuzilmalarida moliyaviy menejmentning ilmiy-nazariy asoslari moliyaviy resurslar oqimini optimallashtirish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib, bu logistika operatsiyalarining samaradorligi va samaradorligiga bevosita ta'sir qiladi. Ushbu asos moliyaviy va logistika jarayonlari o'rtasidagi murakkab o'zaro aloqalarni tushunish va boshqarishda yordam beradi, tovarlar va xizmatlar harakatini qo'llab-quvvatlash uchun resurslarni samarali taqsimlashni ta'minlaydi. Moliyaviy boshqaruv tamoyillarini logistika tizimlariga integratsiyalashuvi korporativ tuzilmalarning umumiy samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirish uchun zarurdir.

Maryna Molodykninig ta'kidlashicha moliyaviy oqimlarni samarali boshqarish logistika tizimlarining muvaffaqiyati uchun, ayniqsa moliyaviy resurslar cheklangan bo'lsa, juda muhimdir. Bu logistika operatsiyalarini optimallashtirish uchun prognozlash, tashkil etish va nazorat qilish bosqichlarida moliyaviy oqimlarni tahlil qilishni o'z ichiga oladi [25].

S.Maxmudovga ko'ra logistika sohasidagi moliyaviy oqimlar xilma-xil va heterojen bo'lib, ularni samarali boshqarish uchun tasniflash tizimini talab qiladi. Ushbu tasnif logistika tizimining aloqasi, uzatish usullari va hisoblash shakllari kabi omillarni hisobga oladi [26].

V.N. Sordiyaniyning ta'kidlashicha logistika tizimini takomillashtirish uchun logistika menejmentining nazariy asoslari muhim ahamiyatga ega, bu esa o'z navbatida iqtisodiy rivojlanishga ta'sir qiladi. Ushbu asoslar logistika tizimlarini tashkil etish va boshqarishni aniqlashga yordam beradi, samarali logistika operatsiyalari uchun asosiy elementlarni ifodalaydi [27].

Zhang Minning fikricha integratsiyalashgan ta'minot zanjiri boshqaruvi iqtisodiy hamkorlikni tarkibiy va dinamik tartibga solish bilan uyg'unlashtiradigan, samarali biznes operatsiyalarini va risklarni boshqarishni ta'minlaydigan logistika boshqaruv tizimini talab qiladi [28]. Yu. Zaloznova va boshqalarga ko'ra logistika faoliyati xarajatlarni optimallashtirish va rentabellik uchun muhim ahamiyatga ega. Logistika faoliyatini boshqarishga tizimli yondashuv xarajatlarni sezilarli darajada kamaytirishi va samaradorlikni oshirishi mumkin, bu esa uni moliyaviy menejmentda strategik omilga aylantiradi [29].

K.O. Grigoryevna va boshqalarning ta'kidlashicha logistika sohasidagi moliyaviy menejment kapitalning bozor qiymatini maksimal darajada oshirish, korxona egalari uchun farovonligini ta'minlash uchun moliyaviy resurslardan foydalanishni optimallashtirishni o'z ichiga oladi [30].

Peng Du va boshqalarga ko'ra logistika moliyasi logistika va moliyaviy menejmentni birlashtirib, oldindan to'lovni moliyalashtirish va tovarlar garovi biznesi kabi innovatsion echimlarni taklif qiladi. Ushbu integratsiya logistika kompaniyalari, moliyaviy institutlar va korxonalar o'rtasida g'alaba qozonish stsenariysini targ'ib qilish uchun hamkorlik platformasini taqdim etadi [31].

Moliyaviy menejmentning logistika tizimlariga integratsiyalashuvi ko'plab afzalliklarni taqdim etsa-da, u turli xil moliyaviy oqimlarni boshqarishning murakkabligi va logistika operatsiyalarini boshqarish uchun mustahkam nazariy asosga ehtiyoj kabi muammolarni ham keltirib chiqaradi. Ushbu muammolarni hal qilish nazariy tamoyillarni doimiy ravishda takomillashtirish va logistika korporativ tuzilmalarini samarali qo'llab-quvvatlash uchun moliyaviy boshqaruvning innovatsion modellari ishlab chiqishni talab qiladi.

Tadqiqotni amalga oshirishda foydalanilgan usullar (Methods/Методы).

Ushbu tadqiqot logistik korporativ tuzilmalarda moliyaviy menejmentning nazariy, uslubiy va amaliy o'lchamlarini har tomonlama yoritishni ta'minlash uchun sifat va miqdoriy metodologiyalarni birlashtirgan aralash usullarni qo'llanilgan. Shuningdek, logistika va ta'minot zanjiri moliyasining bozor tendentsiyalari, Moliyaviy samaradorlik uchun sanoat mezonlarini hamda logistika sohasida moliyaviy menejment bo'yicha oldingi tadqiqotlarni adabiyotlar ko'rib chiqilgan.

Logistikada qaror qabul qilish dinamikasini o'rganish uchun agentlik nazariyasi, moliyaviy amaliyotlarni tashkiliy maqsadlarga moslashtirishga qaratilgan manfaatdor tomonlar nazariyasidan hamda operatsion va moliyaviy boshqaruv istiqbollarini birlashtirish uchun logistika tizimlari tahlil o'rganilgan. Moliyaviy boshqaruvni muvaffaqiyatli optimallashtirgan korporativ logistika tizimlarining amaliy tadqiqotlari hamda turli tarmoqlar va mintaqalar bo'yicha logistika tuzilmalarida moliyaviy amaliyotlarning qiyosiy tahlili o'tqazilgan.

Tahlil va natijalar (Анализ и результаты. Analysis and results).

Logistika xizmatlarining iqtisodiyotga ta'siri tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishi logistika infratuzilmasini yaxshilashga yordam beradi. Aksincha, logistika rivojlanib borar ekan, u boshqa iqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanishi uchun asos yaratadi. Zamonaviy sharoitda logistika iqtisodiy tarmoqlar uchun asos bo'lib, xizmat ko'rsatish va tovarlar oqimining boshlang'ich sheriklardan yakuniy iste'molchilarga uzluksiz ulanishini osonlashtiradigan yanada katta rol o'ynaydi. Bu logistika sektorining

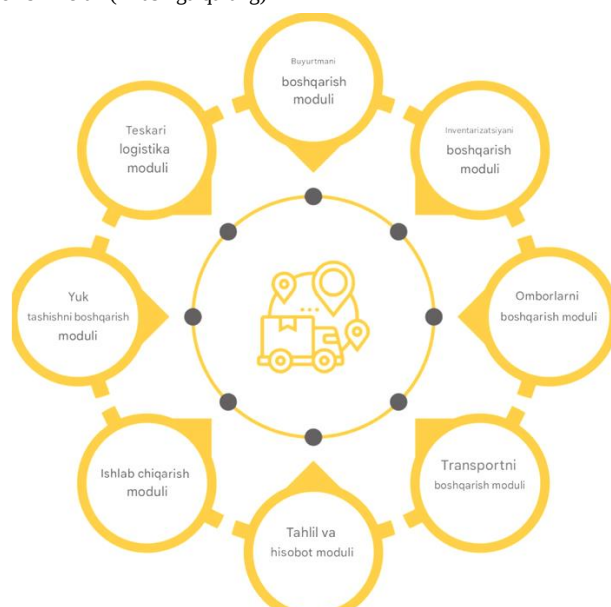
barcha korxonalar va kengroq iqtisodiyot uchun muhim mohiyatini asoslab beradi. Ko'plab xorijiy davlatlar logistika operatsiyalaridan foyda ko'rmoqda. Korxonalar barcha logistika faoliyatini yoki ta'minot zanjiri funktsiyalarini birlashtirishga moyil.

Logistika sohasi milliy iqtisodiyotning tayanchi bo'lib xizmat qiladi, barcha tarmoqlar, jumladan, qishloq xo'jaligi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalari uchun harakatlantiruvchi kuch bo'lib xizmat qiladi. Bundan tashqari, u jahon iqtisodiyotida muhim rol o'ynaydi, bu asosan ayirboshlanadigan tovarlar hajmining ortib borishi va kelib chiqish va yo'nalishlarning keng doirasi bilan bog'liq. So'nggi yillarda xalqaro ishlab chiqarish tarmoqlarining yuksalishi savdo to'siqlarini bosqichma-bosqich bartaraf etish bilan bog'liq bo'lgan global iqtisodiy landshaftning o'ziga xos xususiyatiga aylandi.

Samarali logistika mamlakatlar va korxonalarning raqobatbardoshligini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Biroq, xalqaro transport tizimi ko'pincha muvofiqlashtirilmagan jadvallar, bojxona kechikishlari, turli standartlar va uzilishlar haqida cheklangan ma'lumotlar kabi muammolarga duch keladi. Logistika xizmatlari mijozlarga yuklarni birlashtirish orqali xarajatlarni minimallashtirish, bo'sh qaytish safarlari chastotasini kamaytirish va transport operatorlari o'rtasida axborot almashinuvini yaxshilash orqali ushbu muammolarni hal qiladi.

Bozor munosabatlari doirasida logistika tizimini bir qancha asosiy yo'nalishlar bo'yicha takomillashtirish tavsiya etiladi: hududiy transport balanslaridan foydalangan holda talabni chuqur tahlil qilish, mijozlarga xizmat ko'rsatish sifati va ishonchligini oshirish, yuklash, tushirish va saqlash operatsiyalarini optimallashtirish, keng qamrovli ma'lumot va ekspeditorlik xizmatlarini taklif qiladi. Shartnoma shartnomalarini mustahkamlash, xizmat ko'rsatishni kengaytirish, uyushmalar, aktsiyadorlik jamiyatlari, lizing firmalari va shunga o'xshash sub'ektlar tarkibidagi korxonalar faoliyatini rag'batlantirishga ham e'tibor qaratish lozim.

Qo'shimcha chora-tadbirlar qatoriga harakatlanuvchi tarkibning mavjudligini ta'minlash, logistika, marketing, reklama va konteynerlarni tarqatish bo'yicha vositachi kompaniyalarni tashkil etish kiradi. Logistika xizmatlarini rivojlantirish uzluksiz muvofiqlashtirishni ta'minlash uchun transport, ishlab chiqarish, yetkazib berish, sotish, iste'mol qilish, xizmat ko'rsatish, moliyalashtirish va axborot tizimlari bilan chambarchas bog'liq bo'lishi kerak (1-rasmga qarang)

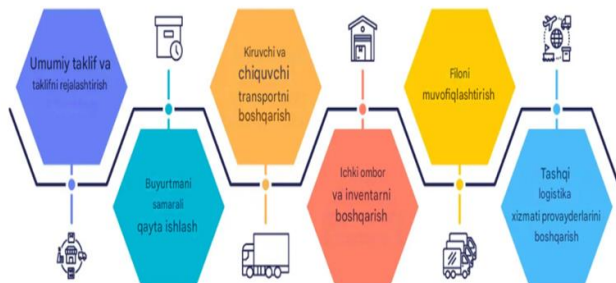

1-rasm. Logistika tizimi siklik jarayoni¹.

Logistika tizimi siklik jarayoni doimiy ravishda bozor talabi asosida shakllantirilib, logistika kompaniyalarini doimiy ravishda innovatsiyalar, yangilash va o'zgaruvchan bozor talablariga muvofiqlashtirish uchun o'z xizmatlarini moslashtirishga majbur qildi. Logistika sanoatining o'sishiga bir qancha omillar hissa qo'shdi va uning iqtisodiy tizimlar va biznes operatsiyalari doirasidagi ahamiyatini ko'rsatdi. Bu omillar umumiy samaradorlikni oshirish va korxona faoliyatini optimallashtirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Logistika xizmatlari korxonalar faoliyatiga moslashtirilgan tizimli tizimlar doirasida ishlaydi. Ular etkazib beruvchidan boshlab, zavodga

ko'chib o'tadigan va yakuniy mijozga yetib boradigan yagona material va xom ashyo oqimlari zanjiriga amal qiladi. Ushbu jarayonlar mijozlar talablarini qondirish va xarajatlarni minimallashtirish uchun tizimli ravishda amalga oshiriladi. Logistik korxonalar moliyaviy boshqaruv jarayonlari ishlab chiqarish ta'minot zanjirida uzviy bog'liqlikni ta'minlaydi (2-rasmga qarang)

2-rasm. Logistik korxonalar moliyaviy boshqaruv jarayonlari²

2-rasmga ko'ra ishlab chiqarish ta'minoti zanjiridagi o'zaro bog'liq jarayonlar ko'rsatilgan va ularning logistika korxonalarida moliyaviy boshqaruvdagi muhim roli ko'rsatilgan. Bu jarayon moliyaviy menejment uchun asos bo'lib xizmat qiladi, chunki u ishlab chiqarish jadvalarini, resurslarni taqsimlashni va byudjetni prognoz qilinadigan bozor talabiga moslashtiradi.

Talab va taklifni samarali rejalashtirish ortiqcha ishlab chiqarish (aylanma mablag'larni bog'laydi) yoki zaxiralar (bu daromadning yo'qolishiga olib keladigan) kabi moliyaviy risklarni kamaytiradi. O'zaro bog'liqlik: To'g'ri prognozlash buyurtmalarni qayta ishlash, transport xarajatlari va inventarizatsiyani boshqarishga ta'sir qiladi, moliyaviy resurslardan optimal foydalanishni ta'minlaydi.

Buyurtmalarni qayta ishlashni soddalashtirish pul oqimlarini boshqarish va operatsion samaradorlik uchun muhim ahamiyatga ega. Buyurtmani tezroq bajarish yetkazib berish vaqtini qisqartiradi, kechikishlarni kamaytiradi va daromadni oshirishni oshiradi. Buyurtmalarni qayta ishlash inventarizatsiya darajasiga (ortiqcha yoki kam to'ldirilgan holatlar), transportni rejalashtirish va tashqi xizmat ko'rsatuvchi provayder xarajatlarga ta'sir qiladi, bu korxonaning moliyaviy ko'rsatkichlariga bevosita ta'sir qiladi.

Transportni boshqarish logistika xarajatlarni sezilarli darajada ta'sir qiladi, bu umumiy operatsion xarajatlarning katta qismini tashkil qiladi. Kiruvchi (etkazib beruvchidan zavodga) va chiquvchi (zavoddan mijozga) logistikani samarali muvofiqlashtirish marshrutlarni optimallashtirish, bo'sh sayohatlarni kamaytirish va yoqilg'i xarajatlarni kamaytirishga yordam beradi.

Transport samaradorligi ombor operatsiyalariga (xom ashyo va tayyor mahsulotlarni o'z vaqtida yetkazib berish) va parklardan foydalanishga ta'sir qiladi, bu har bir jo'natilish narxi va umumiy rentabellik kabi moliyaviy boshqaruv ko'rsatkichlariga ta'sir qiladi.

Inventarizatsiyani to'g'ri boshqarish talabni qondirish bilan inventarizatsiya xarajatlarni (masalan, saqlash, sug'urta) muvozanatlash orqali moliyaviy barqarorlikni ta'minlaydi. Ortiqcha zaxiralarni kapitalni bog'laydi, kam miqdorda esa sotish imkoniyatlarini boy beradi. O'zaro bog'liqlik kiruvchi transport ishlab chiqarish uchun xom ashyo mavjudligiga ta'sir qiladi, chiquvchi logistika esa mijozlar talabini qondirish uchun inventarizatsiyaning aniqligini ko'rsatadi.

Avtoparkni boshqarish yoqilg'i sarfini, texnik xizmat ko'rsatish xarajatlarni va mehnat xarajatlarni nazorat qilishda tovarlarni o'z vaqtida

etkazib berishni ta'minlaydi. Avtoparkdan samarali foydalanish operatsion xarajatlarni kamaytirish va etkazib berishni kechiktirish uchun jarimalar qochish orqali moliyaviy samaradorlikni oshiradi. Logistik operatsiyalari transportni boshqarish va buyurtmalarni qayta ishlash bilan chambarchas bog'liq bo'lib, tovarlarning ta'minot zanjiri bo'ylab samarali harakatlanishini ta'minlaydi.

Logistika xizmatlarini outsorsing qilish operatsion xarajatlarni kamaytirishi mumkin, ammo shartnomalar, xarajatlarni va natijalarni boshqarish uchun ehtiyotkorlik bilan moliyaviy nazoratni talab qiladi. 3PL provayderlari bilan muvofiqlashtirish moliyaviy qarorlar qabul qilishda muhim bo'lgan transport xarajatlari, saqlash to'lovlari va xizmat ko'rsatish sifatiga ta'sir qiladi. Bu jarayon, xususan, parkni muvofiqlashtirish, buyurtmalarni bajarish va xarajatlarni nazorat qilish kabi sohalarda ta'minot zanjirining umumiy ishlashiga ta'sir qiladi.

To'g'ri rejalashtirish, transportni boshqarish va saqlash barcha bosqichlarda iqtisodiy samaradorlikni ta'minlaydi va keraksiz xarajatlarni kamaytiradi. Naqd pul oqimini boshqarish: Buyurtmalarni samarali qayta ishlash va inventarizatsiyani boshqarish barqaror pul oqimini ta'minlaydi va sotilmagan tovarlarga bog'langan kapitalni kamaytiradi. Resurslarni muvofiqlashtirish va tashqi xizmatlarni boshqarish logistika aktivlaridan foydalanishni optimallashtirishga yordam beradi va operatsion ortiqcha ishlab kamaytiradi.

Xulosa (Заключение/ Conclusion).

Samarali moliyaviy boshqaruv strategiyalari orqali logistika va ta'minot zanjiri jarayonlarining integratsiyasi tashkilot samaradorligini oshirish, xarajatlarni kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirishda muhim rol o'ynaydi.

1. Xarajat samaradorligini oshirish. Moliyaviy boshqaruv strategiyalari kompaniyalarga transport, inventar darajalari va ombor operatsiyalarini optimallashtirish kabi ta'minot zanjiri bo'ylab xarajatlarni tejash imkoniyatlarini aniqlashga imkon beradi. Logistika jarayonlarini integratsiyalashtirish holda, tashkilotlar operatsion ortiqcha ishlarni kamaytirishi va miqyosda tejamkorlikka erishishi mumkin.

2. Pul oqimi va aylanma mablag'larni boshqarishni kuchaytirish zarurati. Logistika va ta'minot zanjiri jarayonlarini integratsiyalashtirish buyurtmalarni qayta ishlashni yaxshilash, inventarlarni saqlash xarajatlarni kamaytirish va etkazib berish vaqtlarini kamaytirish orqali pul oqimlarini tartibga solishga yordam beradi. Naqd pul oqimini samarali boshqarish muhim logistika operatsiyalariga qayta sarmoya kiritish uchun katta likvidlikni ta'minlaydi.

3. Moliyaviy optimallashtirish uchun texnologiyadan foydalanishning ahamiyati. Haqiqiy vaqtda kuzatuv tizimlari, korxona resurslarini rejalashtirish va ma'lumotlar tahlili kabi raqamli vositalarni qabul qilish moliyaviy shaffoflik va qarorlar qabul qilishni yaxshilaydi. Ushbu texnologiyalar xarajatlarni, talabni prognozlash va ta'minot zanjiri ishlashi haqida aniq ma'lumot beradi.

4. Risklarni minimallashtirish va daromadlilikni oshirish. Moliyaviy strategiyalar integratsiyalashtirish logistika va ta'minot zanjirlaridagi xatarlarni, shu jumladan uzilishlar, o'zgaruvchan yoqilg'i narxlar va valyuta kursining o'zgaruvchanligini yumshatishda muhim rol o'ynaydi. Favqulodda vaziyatlarni rejalashtirish va stsenariy tahlili orqali moliyaviy barqarorlikni oshirish biznesning uzluksizligini ta'minlaydi.

5. Hamkorlik va muvofiqlashtirishni kuchaytirish. Ta'minot zanjiri jarayonlarini integratsiyalashtirish etkazib beruvchilar, logistika provayderlari va mijozlar o'rtasida hamkorlikni kuchaytiradi. Ushbu muvofiqlashtirish shartnomaviy kelishuvlar, umumiy resurslar va xizmatlar sifatini yaxshilash orqali yanada samarali moliyaviy boshqaruvga olib keladi.

References:

1. Peng, Du., Shangkun, Liang. (2011). Research on Mechanism and Operation Model of Logistics Finance. 2:50-53. doi: 10.1109/ICM.2011.230
2. Махмудов, С. (2023). ЛОГИСТИКА ТИЗИМИДАГИ КОРХОНАЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ ФАОЛИЯТИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАРНИНГ ЭКОНОМЕТРИК ТАҲЛИЛИ. Iqtisodiyot va ta'lim, 24(2), 392-403.
3. Джалилов, Ф., & Махмудов, С. (2022). МАКРОИҚТИСОДИЙ ЖАРАЁНЛАРДА ЭКСПОРТНИ БАҲОЛАШДА ИМПОРТ АМАЛИЁТЛАРИ ВА ЛОГИСТИКА ХИЗМАТЛАРИНИНГ ТАЪСИРИ. Economics and Innovative Technologies, 10(6), 191-202.
4. Makhmudov, Samariddin, Bakhridinovich. (2024). Logistics corporate structures supply chain financing experience of developed countries. 1(6):1-10. doi: 10.61796/jaide.v1i6.599
5. Mahmudov, S. (2021). Логистик компанияларни молиялаштиришда хориж тажрибаси. Iqtisodiyot Va Innovatsion Texnologiyalar, (3), 13-20.
6. Makhmudov, S. (2023). LOGISTIK TA'MINOT ZANJIRINI MOLIALSHTIRISHDA FAKTORING VA RIVERSIV FAKTORING AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH. Страховой рынок Узбекистана, 1(4), 31-34.

7. Zhang, Min. (2023). Logistics governance of structural and functional aspects of integrated supply chain development. *Actual Problems of Economics*, doi: 10.32752/1993-6788-2023-1-262-47-57
8. Maxmudov, S. (2024). O 'ZBEKISTONDA EKSPORT HAJMIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI ARDL MODELI ASOSIDA EKONOMETRIK TAHLILINI BAHOLASH. *Страховой рынок Узбекистана*, 1(6), 11-15.
9. Махмудов, С. (2023). АНАЛИЗ ДИНАМИКИ СОСТАВА АКТИВОВ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ. *Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар*, 11 (1), 105–117. *Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар*, 11(1), 105-117.
10. Valeriya, Kolosok., Mykuta, Biriukov. (2018). Моделі управління логістичної системи інтегрованого підприємства корпоративного холдингу. 1(36):200-204. doi: 10.31498/2225-6725.36.2018.169243
11. Makhmudov, S. (2023). Логистика тизимини молиялаштириш орқали экспорт амалиётларини ARDL ва ARIMA моделлари асосида эконометрик моделлаштириш ва прогнозлаштириш. *Economics and Innovative Technologies*, 11(2), 243-261.
12. Bakhriddinovich, M. S. (2024). Alternative Methods of Financing Corporate Structures in the Logistics Sector. *EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY*, 4(5), 196-202.
13. Valentina, Gerasimenko. (2021). Methods of construction logistics structure of the organization. doi: 10.32840/2522-4263/2021-1-11
14. Махмудов, С. (2023). ИҚТИСОДИЙ ТИЗИМДА ЛОГИСТИКА ИНФРАТУЗИЛМАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. *Nashrlar*, 88-90.
15. Карлибаева, Р., & Махмудов, С. (2023). ИҚТИСОДИЙ ТИЗИМДА ЯШИЛ ЛОГИСТИКА ВА ЯШИЛ МОЛИЯЛАШТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ. " Milliy iqtisodiyotni isloh qilish va barqaror rivojlantirish istiqbollari" respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to 'plami., 134-136.
16. Л., Г., Медвідь., Р., М., Воронко., Т., О., Герасименко. (2024). Formation of the management system of logistics costs of commercial enterprises. *Infrastruktura rinku*, doi: 10.32782/infrastruct79-34
17. Махмудов, С. (2023). ИҚТИСОДИЙ ТИЗИМДА ЛОГИСТИКА СОҲАСИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ. *Приоритетные направления, современные тенденции и перспективы развития финансового рынка*, 106-108.
18. Soliyev, A. E., & Makhmudov, S. (2024). Assessing the Impact of E-Commerce Growth on Logistics Financing Needs. *American Journal of Modern World Sciences*, 1(1), 111-123.
19. Levent, Özdemir., Engin, Küçükkaya. (2023). Finansal Gelişmişlik ve Lojistik Performans Arasındaki Bağlantının Boyutu. doi: 10.18657/yonveek.1202207
20. Maxmudov, S. (2023). LOGISTIKA KORXONALARIDA AYLANMA AKTIVLARINI SAMARALI BOSHQARISH ORQALI MOLİYAVIY EKSPLOATATSION EHTYOJLARNI OPTIMALLASHTIRISH YO 'LLARI. *Iqtisodiyot va ta'lim*, 24(4), 123-130.
21. Soliyev, A. E., & Makhmudov, S. (2024). Strategic Partnerships and Collaborative Financing in the Logistics Sector. *Gospodarka i Innowacje.*, 50, 208-214.
22. Wang, Yang., Luo, Yuan-Jing., Peng, Yu-lian. (2008). Study the Logistics Financial Management of Supply Chain System Engineering Based on the Fractal Theory. 1-8. doi: 10.1109/WICOM.2008.1454
23. Soliyev, A. E., & Makhmudov, S. (2024). The Future of Blockchain Technology in Logistics Financing. *Gospodarka i Innowacje.*, 50, 201-207.
24. Makhmudov, S. (2024). The Influence of Regulatory Frameworks on Logistics Financing Strategies. *American Journal of Modern World Sciences*, 1(1), 100-110.
25. Maryna, Molodyk. (2024). Theoretical approaches to the formation of financial flows in logistics systems. *Pričornomors'ki ekonomični studii*, doi: 10.32782/bses.86-7
26. Bakhriddinovich, M. S. (2024). Logistics Corporate Structures Supply Chain Financing Experience of Developed Countries. *Journal of Artificial Intelligence and Digital Economy*, 1(6), 1-10.
27. В.Н., СОРДИЯ., В.В., КЛЮШИН., Olga, Maksimchuk., Наталья, Борисова., Е., М., Мазница., Л.Н., ЧИЖО., Михаил, Седых. (2023). Development and improvement of the theoretical principles of management of the logistics system of the enterprise. *Экономика и предпринимательство*, 1105-1117. doi: 10.34925/eip.2023.153.4.216
28. Zhang, Min. (2023). Logistics governance of structural and functional aspects of integrated supply chain development. *Actual Problems of Economics*, doi: 10.32752/1993-6788-2023-1-262-47-57
29. Yu., Zaloznova., N., Trushkina. (2018). Scientific and methodological support of improvement of the management system of logistic activities of the enterprise. *Elektrotechnik Und Informationstechnik*, 20:57-67. doi: 10.31520/EL2018.20.3(68).57-67
30. Коваленко, Оксана, Григорьевна., Колачева, Наталья, Вениаминовна. (2015). Теоретические основы финансового менеджмента.
31. Peng, Du., Shangkun, Liang. (2011). Research on Mechanism and Operation Model of Logistics Finance. 2:50-53. doi: 10.1109/ICM.2011.230..